

Olvasóink írják

Új amatőrcsillagász szerveződés Miskolcon

Miskolcon immár hosszú évek óta súlyos problémát jelent, hogy elérhető közel-ségben nem áll megfelelő észlelőhely a helyi amatőrök részére. A Dr. Szabó Gyula Bemutató Csillagvizsgáló, mint a helyi csillagászati élet „fellegrája”, elhelyezkedésénél fogva egyre kevésbé alkalmas észlelési munkára, mivel az elmúlt évtizedekben a város tökéletesen körbevette az intézményt. A fényszennyezés mértékéről csak annyit, hogy a csillagda előtt éjjel-nappal üzemelő benzinkút található. A nagyközönség részére tartott bemutatásokon az elérhető égitestek választéka erősen beszűkült, igazi egzotikumokat sajnos már nem tudunk megmutatni. Ahhoz, hogy észlelőink is helyzetbe kerülhessenek, mindenképpen mobil csillagászatra van szükség, ami jelenleg a Bükkbe, Szentlélekre történő kitelepülést jelent. Azonban ez nem is olyan egyszerű dolog, mivel tömegközlekedés nem áll rendelkezésünkre, továbbá tagjaink közül kevesen rendelkeznek autóval, ezért ezek az észlelések komoly szervezést igényelnek. Be kellett látnunk, hogy a 20 km-re fekvő Szentlélek a mindennapi észlelések terén a gyakorlatban ennél nagyobb távolságot jelent.

Nem volt mit tenni, lépniünk kellett. A helyzet megoldására többen is javaslatokat dolgoztunk ki, és mára örömmel tudatom, hogy 2002. július 12-én megalakult a Miskolci Amatőrcsillagászok Észlelő Köre (MACSÉK) Egyesület 19 alapító taggal. Egyesületünket a következő két fő céllal hoztuk létre: először is, hogy a helyi amatőrök részére biztosítsuk a folyamatos észlelési munka lehetőségét. Ennek érdekében elhatároztuk, hogy ki-

alakítunk a város közigazgatási határán belül egy a lehetőségekhez képest fényszennyezéstől mentes, ugyanakkor tömegközlekedési eszközökkel is elérhető észlelőbázist, ahol észlelőink saját műszereikkel dolgozhatnak. Másodsor, ezen az észlelőbázison a jövőben egy fix telepítésű, komolyabb műszert is fel szeretnénk majd állítani, amivel minőségi, szisztematikus észlelések is megvalósíthatók lesznek. Megnyugtatóan közlöm, hogy mindezek nem jelentik a „toronyházi” csillagvizsgáló elhagyását, az mint bemutató intézmény természetesen továbbra is működik, az észlelőbázis pusztán egy használható alternatíva kíván lenni.

Jelen pillanatban ott tartunk, hogy megtörtént a MACSÉK közhasznú szervezetként való bírósági bejegyzése, továbbá az elnökség dolgozik azon a szempontrendszeren, ami alapján majd kiválasztásra kerül a megvásárolandó ingatlan. Az őszi és a téli folyamán bejárásokat tartunk Miskolc különböző részein, hogy a helyi klimatikus viszonyokat alaposan feltérképezhessük. Az ingatlan megvásárlását az egyesület szeretné önerőből megoldani, azonban a távlati célok eléréséhez mindenképpen külső támogatásra is szükségünk lesz.

Az egyesületbe való belépés nincs korlátozva, az teljesen szabad és önkéntes, bárki beléphet életkortól és lakóhelytől függetlenül. Kivonatossal alapszabályunk honlapunkon megtalálható. Fontosnak tartjuk a szoros kapcsolatot az MCSE-vel és más regionális szervezetekkel is. Ezúton is várjuk azok jelentkezését, akiknek céljaink elnyerték tetszésüket, és akár tagként, akár támogatóként segíteni tudják egyesületünk munkáját.

Személyesen a Dr. Szabó Gyula Bemutató Csillagvizsgálóban péntekenként szívesen adunk bővebb felvilágosítást az egyesületről. További elérhetőségeink: Miskolci Amatőrcsillagászok Észlelő Köre (MACSÉK), 3532 Miskolc, Rác Ádám út 16. I/1., <http://mcsk.fw.hu>

Jaczkó Imre elnök

Húszéves a binoklim

Már ötéves korom óta nézegetem érdeklődéssel a tejutas, csillagos eget – derül ki a Meteor 1982/4. számából Keszthelyi Sándor és Mizser Attila híradásából.

Éppen elkezdődött az űrkorszak látványosabb szakasza: műholdakat és űrhajókat bocsátottak Föld körüli pályára. A tudomány új fejezete kezdődött, ami nem is olyan sokkal korábban még hihetetlennek, álomnak tűnt. Természetes hát, hogy nem titkolt kíváncsisággal fordultam a csillagvilág rejtélyei felé, követtem az űr kutatás újabb és újabb fejleményeit, faltam a tudományos-fantasztikus irodalmat.

1976-ig szabad szemmel figyeltem a változócsillagokat és az üstökösöket. Ezután egy, az utolsó világégésből származó 6x30-as binoklit használtam, majd egy szovjet gyártmányú 8x30-ast. Az előbbivel ismerkedtem a távcsöves változózás fortályaival, az utóbbi eszes kis műszernek bizonyult, ám 8^m5-nál halványabb csillagokat nemigen láttam vele.

A magyarországi amatőrök gyűjtése nyomán 1982. júliusában vehettem át egy 7x50-es szovjet gyártmányú binokulárt, melyet Mizser Attila, a változócsillag rovat egyik akkori vezetője „kézbesített”. A becses ajándék amellett, hogy meglepett, leírhatatlan örömet jelentett számomra. Ezúton is hálásan köszönöm azoknak, akik hozzájárultak ahhoz, hogy csillagászati észleléseim minőségi és mennyiségi javulást érjenek el.

Az elmúlt húsz esztendőben több tízezernyi változócsillag-észlelésem túlnyomó részét a 7x50-es binoklival végeztem. 1985. október 17. és 1986. május 13. között a Halley-üstököst háromtucat-szor figyeltem, zömmel a 7x50 B-t használva. Vizsgálódásaim eredményét az International Halley Watch keretében 1986 augusztusában Los Angelesben kiállították, amiről egy ott nyaraló budapesti család értesített... 1982 óta több száz észlelést készítettem 43 üstökösről. Szá-

mos égi vándornál láttam az átlagosnál hosszabb csóvát, különösen kedves ilyen szempontból a Swift-Tuttle (1992), a de Vico (1995) és a Hale-Bopp (1997).

Nem egyszer gyönyörködtem az Erdélyi Szigetegység hóföföde csúcsaiban, távoli tűzijátékokban, határmenti erdőkben, de szeretettel nézegetem a vonuló és őshonos madarakat is. Nem csak észleléseimet végzem távol a várostól, hanem kint, a természetben is dolgozom, immár 26 éve.

Nagyon remélem, hogy az elkövetkező években változócsillag-észlelések további ezreit tudom készíteni, üstökök tucatjainak eredhetek nyomába. Ha derült éjszaka ígérkezik, hátamra kanyarítom a 7x50-est, kerékpárra ülök és irány a mező (körülbelül 6–7 km-re lakásomtól). Egyetlen percre sem felejttem el, hogy a magyar amatőr csillagászok nemes ajándékával igyekszem elcsípni a távoli csillagok és üstökösök halovány fényét.

Kósa-Kiss Attila, Nagyszalonta

Tájékoztató a 2001. évi SZJA 1%-felajánlások felhasználásáról

Köszönjük a Szegedi Csillagvizsgáló Alapítvány támogatóinak az SZJA 1%-os felajánlását, mely eredményeként 2001-ben 194 315 Ft-ot kaptunk. Az összeget az obszervatóriumban (Szeged, Kertész utca) minden péntek este folyó csillagászati oktatáshoz szükséges szemléltető eszközökre és számítástechnikai fejlesztésre fordítottuk.

Adószám: 19081166-1-06

tel.: (62) 544-666, 544-668

fax: (62) 420-154

<http://www.jate.u-szeged.hu/obs>

E-mail: k.szatmary@physx.u-szeged.hu

Apróhirdetések

Tagjaink és előfizetőink apróhirdetéseit – legfeljebb 10 sor terjedelemig – díjtalanul közöljük. A hirdetés szövegét írásban kérjük megküldeni az MCSE címére (1461 Budapest, Pf. 219., fax: (1) 279-0429, e-mail: mcse@mcse.hu).

MEGVÉTELRE keresem az alábbi könyveket: Marik M. (szerk.): Csillagászat (Akadémiai, 1989) J. Sz. Sklovszkij: Csillagok (Gondolat, 1981). *Presits Péter, Tel.: (1) 317-5022. E-mail: presits2@freemail.hu*

ELADÓ Gemini 9 mm-es 1 1/4 inch-es Super Plössl okulár kis szépséghibával eladó, ára: 6500 Ft. Carena 5000 Autofocus diavetítő megkímélt állapotban eladó, ára: 18 ezer Ft. *E-mail: lat@sednet.hu, Tel.: (30) 911-9266*

ELADÓ 1 db 80/840-es Zeiss AS refraktor 2"-os kihuzattal+pozicionálható bajonettes végződéssel asztrofotóhoz 4 db. Leitz Weitzlar mikroszkópjektív (5–10–20–30x-os) eredeti dobozaiban 4 eFt/db. 1 db 15x-ös Gamma mikroszkópokulár 2 eFt. 1 db. Zeiss Hold-bolygó kamera off-axis guiderrel. 1 db profi sajtófókuszú-vezetőfej, a tér minden irányában állítható keresőprizmával M 44x1/42x1-es csatlakozó felületekkel. *Rózsa Ferenc, Tel: (30) 202-9558, E-mail: rozsika@mcse.hu*

ELADÓ egy új Vixen 114/900 Newton reflektor EQ3 mechanikán, tubusgyűrűvel. A távcsőhöz ajándékba tartozik 2 db Barium okulár. A távcső hiteles tetszlet rendelkezik, leképezése tökéletes, Győrben megtekinthető. Ár: 148 500 Ft. *Farkas Boglárka, Tel.: (20) 333-7055. Kép: www.different.hu/partners/gyacse, E-mail: farkas_boglarka@hu.tesco-europe.com*

ELADÓ egy – kb. fél éve a Telescopiumban vásárolt – komplett Vixen 80/910 akromatikus refraktor GP mechanikán (jobb, mint a GP-E!). Pólustávcsővel, osztott körökkel, mindkét tengelyen órágéppel, 6x30-as keresőtávcsővel. Kiegészítők: 2 db okulár, Zenitprizma, napszűrők, hordtáskák, fotó-

adapter. Ár: 395 000 Ft. Képek: <http://www.different.hu/partners/gyacse>. *Jaksy Attila, Tel: (20) 991-2771, E-mail: jaksya@kisalfoldvolan.hu*

ELADÓ komplett Réti-féle mechanika (tökéletes állapotban lévő, 4–5-ször használt). Irányár: 15 000 Ft. *E-mail: fercam@freemail.hu*

ELADÓK bronz csigakerekek orsóval. Ø24 mm 50 fog 3000 Ft, Ø38 mm 80 fog 4200 Ft, Ø48 mm 100 fog 5000 Ft, Ø76 mm 160 fog 7400 Ft. *Kaszab Dénes, tel.: (30) 259-1341, (37) 310-247*

ELADÓK házi készítésű , jó minőségű tükrös távcsövek. *Mikó Lajos, Budapest VII., Garay u. 21. 1/12., tel.: (30) 275-5425*

ELADÓ 8–20x50-es Tasco zoom-binokulár, 20 000 Ft-ért. *Mizser Attila, tel.: (30) 851-5364*

ELADÓ egy hibátlan állapotú és kiváló optikájú MEADE ETX-90EC Makszutov-Cassegrain-távcső, Autostar GOTO controllerrel, asztali háromlábbal és az összes tartozékkal (okulár, kereső távcső). Ár: 200 000 Ft. *Kereszty Zsolt, tel.: (30) 239-5780*

ELADÓ akromatikus Barlow műanyagtokban: 5000 Ft, Kellner-okulár 20 mm: 5000 Ft, Barium nagylátómezejű okulársorozat (10–20–25 mm): 26 000 Ft, Vixen Plössl 26 mm: 16 000 Ft, 5x24-es keresőtávcső tartólábbal: 2000 Ft, AZ-2 állvány alumínium lábakkal: 4000 Ft, 60/700-as refraktor AZ-1 állványon, okulárok nélkül: 20 000 Ft, The Sky (planetárium program kb. 8 magnitúdóig, sok fotóval) CD-ROM: 2000 Ft. *Szánthó Bellatrix, tel.: (20) 595-3295 (iskolaidő után)*

OPTIKA-BÖRZE

2002.11.10. 8^h–13^h-ig, Budapest IV., István út 17–19.

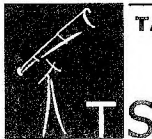
Okulárok, óramű, siktükör, binokulárok, pyrex üvegkorongok, távcsőállványok, akromátok stb.

(Szinte) mindent átveszek, beszerzek.

Csere beszámítás, részletfizetés

1116 Budapest, Tomaj u. 2.

Tei.: (1) 208-4935 este, 06-70-205-1653

TÁVCSŐ SZOLGÁLTATÓ TELESKOP-SERVICE

www.tavcsos.com
info@tavcsos.com

SMS: 0043/676/526-528-0, 06(20)432-5555
Fax: 0043/70/783983

**Antares 150/1900 Makszutov-tubus
keresővel, tubusgyűrűvel**
Bevezető ár: 199 000 Ft

TS Super Plössl

Felépítése és gyártója azonos a jól bevált „APO-Serie Super-Plössl”-ével (ára 19 900 Ft-tól), de a kékeslila bevonat helyett a Vixen termékekről is ismert méregzöld MC réteget gőzöltöttük fel rá. LM= 44–52 fok között, F= 9 mm, 15 mm, 25 mm, 32 mm, 40 mm

Bevezető ár: 16 500 Ft

APEX okulár (50,8 mm-es kihuzathoz)

A közkedvelt Barium (ára 13 000 Ft-tól) sorozat folytatása a hosszabb fókuszok felé, melyet f/6-os fényerőtől ajánlunk. Kiemelkedő fényáteresztés, zöld MC-bevonat és kemény kontraszt jellemzi. Súlyja kb. 350 g.

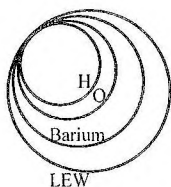
LM= 56 fok, F= 28 mm, 35 mm, 52 mm

Bevezető ár: 29 000 Ft

LEW Gold-Line

A szintén f/6-os fényerőtől bevethető LEW felépítését tekintve az LVW-vel mutat rokonságot. A 6-tagú okulár pupillatávolsága kényelmes, 14 mm, még a rövidebb fókuszú változatnál is. LM= 66 fok F= 6 mm, 9 mm, 15 mm, 20 mm

Bevezető ár: 29 000 Ft

A körök a Huyghens (H) illetve Ortho (O) okulárok látómezőjét hasonlítják össze a Apex-Barium és az LEW okulárokéval.

Megjelent a Távcső Almanach 2. CD!

A tartalomról: A távcső világa (1980) teljes anyaga, Fotografikus holdatlasz, Csillagászati könyvismertetések, Magyar csillagászok életrajzi lexikona, Magyar távcsőforgalmazók weboldalai, termékkatalógusai. **Ára: 1500 Ft**

Továbbra is megrendelhető a Távcső Almanach 1. CD

A tartalomról: Rühl-holdatlasz teljes anyaga, Messier atlasz (A Messier objektumok teljes adatbázisa, A Messier-album c. könyv teljes anyaga, lapozható formában, keresőtérképek, adatbázis, fényképek stb.) **Ára: 1200 Ft**

Kapható még a **Távcső Almanach 2001.** c. kiadvány is, METEOR méretben, 96 oldalon

A tartalomról: A távcsőtűkőr csiszolása, Okulárok adatbázisa, Távcsővásárlási segédlet, Binokulárokról, állványokról kezdőknek, Távcsoétesztek (MEADE, Vixen), Jusztírozási és pólusraállási segédlet, Távcsőves kiegészítők. **Ára: 900 Ft.**

A három kiadvány együttes megrendelése esetén az ár 3000 Ft. Minden ár tartalmazza a csomagolási és postaköltséget. A vásárlók között távcsőves eszközök (tűkőrök, binokulárok), könyvek, térképek kerülnek kisorsolásra. A kiadványok megrendelhetők piros postautalványon. **Megrendelés:** ITBooks DTP Stúdió, 6729 Szeged, Udvardi u. 4.; e-mail: tavcsos@freeweb.hu; tel.: 30/2-666-550; web: http://tavcsos.fw.hu